

Методичні рекомендації щодо використання сайту закладу дошкільної освіти для забезпечення партнерської взаємодії усіх учасників освітнього процесу

Передмова

Відповідно до статті 6 Закону України «Про дошкільну освіту» одним із принципів дошкільної освіти є доступність для кожного громадянина освітніх послуг, що надаються системою дошкільної освіти. Разом із тим у ст. 8 Закону України «Про дошкільну освіту» наголошується на тому, що сім'я зобов'язана сприяти здобуттю дитиною освіти в закладах дошкільної освіти відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти.

На сьогоднішній день значна роль належить мережі Інтернет – інструменту розповсюдження інформації, середовищу співпраці та спілкування людей, найбільшій та найпопулярнішій комп'ютерній мережі, яка надає широкі можливості ефективного її використання в освіті.

Якщо дитина з поважних причин не може відвідувати заклад дошкільної освіти (за станом здоров'я, через карантин чи інші причини), допомогти їй здобути дошкільну освіту вдома разом з батьками та відстежити рівень її розвитку допоможе сайт закладу дошкільної освіти (далі – ЗДО).

Сайт закладу дошкільної освіти не лише надає інформацію про самий заклад, але є зручним майданчиком для комунікації педагога з дитиною, батьками вихованців. Тому з метою забезпечення якісної дошкільної освіти та створення належних умов для роботи ЗДО в умовах дистанційної освіти дітей Комунальним вищим навчальним закладом «Харківська академія неперервної освіти» розроблено методичні рекомендації щодо використання сайту закладу дошкільної освіти для забезпечення партнерської взаємодії усіх учасників освітнього процесу.

I. Забезпечення прозорості та інформаційної відкритості

закладу дошкільної освіти

Відповідно до статті 30 Закону України «Про освіту» заклади освіти формують відкриті та загальнодоступні ресурси з інформацією про свою діяльність та оприлюднюють її. Доступ до такої інформації осіб з порушенням зору може здійснюватися в різних формах та з урахуванням можливостей закладу освіти.

Забезпечити прозорість та інформаційну відкритість закладу дошкільної освіти можливо на його сайті (у разі їх відсутності – на сайтах його засновників) через відкритий доступ до такої інформації та документів:

- статут закладу освіти;
- ліцензії на провадження освітньої діяльності;
- структура та органи управління закладу освіти;
- кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти;
- мова (мови) освітнього процесу;
- наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення);
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти (згідно з ліцензійними умовами);
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність закладу освіти;
- правила прийому до закладу освіти;
- умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;

- розмір плати за навчання здобувачів освіти (для приватних ЗДО);
- перелік додаткових освітніх послуг, їх вартість, порядок надання та оплати;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування);
- інша інформація, що оприлюднюється за рішенням закладу освіти або на вимогу законодавства.

Якщо заклад освіти отримує публічні кошти, то необхідно на своєму сайті чи сайті засновника обов'язково оприлюднювати кошторис і фінансовий звіт про надходження та використання всіх отриманих коштів, інформацію про перелік товарів, робіт і послуг, отриманих як благодійна допомога, із зазначенням їх вартості, а також про кошти, отримані з інших джерел, не заборонених законодавством.

Звертаємо увагу на терміни оприлюднення інформації та документів, що вище зазначені. Вони розміщуються для відкритого доступу не пізніше ніж через десять робочих днів з дня їх затвердження чи внесення змін до них, якщо інше не визначено Переліком додаткової інформації, обов'язкової для оприлюднення закладами освіти, може визначатися спеціальними законами.

II. Функції, завдання та структура сайту закладу дошкільної освіти

Сайт закладу освіти – сукупність веб-сторінок і файлів в мережі Інтернет, тематично пов'язаних між собою і розроблених як єдине ціле, має статус офіційного інформаційного ресурсу закладу освіти. Сайт закладу є відкритим і загальнодоступним, забезпечуючи його представництво в мережі

Інтернет, розміщуючи інформацію, обов'язкову для доступу представників громадськості та учасників освітнього процесу.

Сайт закладу дошкільної освіти сприяє успішній його діяльності та дозволяє:

- своєчасно розміщувати нові законодавчі та нормативно-правові акти у сфері освіти;
- надавати інформацію з різних аспектів діяльності ЗДО;
- презентувати навчальні та методичні матеріалами, досвід роботи педагогів тощо;
- проводити опитування батьків вихованців з метою вивчення та задоволення їх потреб у дошкільній освіті;
- забезпечити взаємодію учасників освітнього процесу в режимі реального часу;
- використання можливостей мережі Інтернет для проведення Інтернет-конференцій, вебінарів, форумів, чатів тощо.

Сайт закладу дошкільної освіти не лише надає можливість налагодити взаємодію як з органами місцевого самоврядування, так і громадськими організаціями, але й в умовах карантину – організувати дистанційну освіту дітей.

Мета сайту закладу дошкільної освіти полягає в оперативному вирішенні освітніх, господарчих, кадрових завдань за рахунок реалізації високого потенціалу новітніх інформаційних технологій. Для функціонування сайту необхідно розробити Положення про сайт закладу дошкільної освіти, що затверджується наказом керівника ЗДО. Адміністрація сайту закладу повинна приділяти належну увагу дотриманню законодавчих вимог, запобіганню та виправлень допущених порушень.

До основних функцій сайту закладу дошкільної освіти може бути віднесено:

- надання відкритого доступу до інформації і створення умов для інформаційного обміну;

- забезпечення реалізації внутрішньосистемних зв'язків;
- підтримання зв'язків із внутрішнім та зовнішнім інформаційним простором;
- представлення контенту, адресованого різним суб'єктам (зокрема, учасникам освітнього процесу);
- представлення результатів професійної діяльності педагогів ЗДО.

Завданнями сайту закладу дошкільної освіти є:

- оперативне висвітлення різних аспектів та напрямів своєї діяльності;
- ознайомлення учасників освітнього процесу з нормативними документами та науково-методичними матеріалами;
- оприлюднення результатів участі в освітніх міжнародних (всеукраїнських, регіональних) проєктах, дитячих та професійних конкурсах;
- висвітлення інноваційної діяльності в ЗДО;
- ознайомлення з результатами моніторингових досліджень в ЗДО;
- представлення ефективного педагогічного досвіду окремих педагогічних працівників.

Однією з важливих складових сайту є його структура (внутрішня та зовнішня).

Зовнішня структура сайту передбачає розміщення інформації на його сторінках. Розділи та елементи сайту розміщуються так, щоб відвідувач легко орієнтувався та швидко знаходив потрібну інформацію.

Внутрішня структура залежить від того, яку інформацію планується розмістити на сайті. Для сайту закладу дошкільної освіти рекомендуємо за основу взяти таку структуру:

Головна сторінка: візитівка ЗДО (назва, символіка, зображення приміщення ЗДО тощо); меню з переліком основних розділів; розділ «Новини»; панель «Анонс подій»; пошукова панель посилення на веб-ресурси керівних органів освіти державного, обласного та місцевого рівнів; посилення на корисні освітні сайти; фотогалерея (відео).

Основні розділи:

- *нормативно-правові документи* (документи, що визначають загальні засади функціонування закладів дошкільної освіти);
- *адміністрація закладу дошкільної освіти* (план роботи ЗДО; накази керівника ЗДО, робота зі зверненнями громадян, охорона праці та запобігання дитячого травматизму, сторінка медичної сестри, профілактика захворювань (зокрема, на коронавірусну інфекцію COVID-19), організація харчування дітей, адміністративно-господарська та фінансова діяльність, соціальний захист дітей та ін.);
- *прозорість та інформаційна відкритість закладу дошкільної освіти* (статут ЗДО, органи управління, кадровий склад, територія обслуговування ЗДО, фактична кількість дітей, мова освітнього процесу, наявність вакантних посад, матеріально-технічне забезпечення, результати моніторингових досліджень, річний звіт про діяльність ЗДО, правила прийому дітей до закладу, умови доступності закладу для навчання дітей з особливими освітніми потребами, запобігання та протидія булінгу, додаткові освітні послуги, кошторис ЗДО, благодійні внески, фінансовий звіт та ін.);
- *інформація про заклад дошкільної освіти* (пріоритетні завдання на навчальний рік, розклад занять дітей, режим роботи груп, методична робота, фізкультурно-оздоровча-робота, сторінка музичного керівника, сторінка інструктора з фізичної культури, сторінка практичного психолога, організація роботи ЗДО в оздоровчий період, форма зворот нього зв'язку та ін.);
- *вікові групи* закладу дошкільної освіти (інформація про вихователя, помічника вихователя, про особливості кожної вікової групи);
- *контакти, адреса ЗДО, карти проїзду;*
- *батьківська сторінка* (інформації та рекомендації для батьків вихованців);
- *блоги педагогів ЗДО;*

- *дистанційна освіта* (розробки занять, відео матеріали педагогів за віковими групами);
- *фотогалерея та відеотека.*

На своєму сайті заклад дошкільної освіти має можливість розміщувати інформацію про свою діяльність (новини, фото і відео матеріали, анонси про майбутні заходи), практичні матеріалами з досвіду роботи. А також на сторінці сайту педагоги можуть проводити Інтернет-конкурси, конференції, спільні випуски газет, обговорювати різні педагогічні проблем. Така діяльність сприяє творчій взаємодії педагогів, дітей і батьків вихованців, розвитку ЗДО в умовах інформаційного суспільства та демонструє його спроможність надавати якісні освітні послуги, створюючи цим позитивний імідж як усього закладу, так і окремих його педагогів.

За допомогою сайту адміністрація ЗДО може проводити опитування. Батьки можуть поставити питання онлайн, текст питання публікується на сайті, а спеціаліст відповідь на питання і опублікує свою відповідь. У результаті виходить стрічка питань і відповідей. Ці функції можна реалізувати за допомогою блоку для коментарів або, створивши окремий блок. Опитування дають можливість дізнатися думку батьків, щодо якості роботи ЗДО. Форма для коментування дає можливість залишати оцінку відвідувачів сайту. А сам текст коментарів та оцінка можуть виводитися у вигляді блоку в довільній частині сайту.

Для створення сайту ЗДО, який би розкривав специфіку його діяльності, необхідно створити команду розробників (завідувач (директор), вихователь-методист, вихователі, вчитель-логопед, інструктор з фізичної культури, практичний психолог, медична сестра і т. ін.), а також запропонувати батькам вихованців долучитися до цієї роботи. Шляхи і способи формування команди можуть бути різними, але важливо враховувати особливості роботи з дітьми кожного з учасників команди та інформаційно її презентувати.

Ефективність сайту залежить від актуальності інформації на ньому, тому команда розробників повинна приділяти належну увагу щодо своєчасності та якості оновлення матеріалу. Інформація, необхідна для відповідей зі зверненням відвідувачів, як правило, оформляється у семиденний термін.

III. Оцінка роботи сайту ЗДО

Для оцінювання якості роботи сайту закладу дошкільної освіти можна використовувати такі категорії:

- *контент*: якість анонсування подій та новин ЗДО; інформація про педагогічний колектив; режим роботи груп, розклад занять; наявність та зручність користування електронною системою реєстрації; огляд додаткових послуг, які можна отримати при ЗДО; наявність і доступність рубрики «контакти»; наявність адреси, карти проїзду; наявність інформації про дату створення сторінок; наявність інформаційних матеріалів про права людини (протидії булінгу); відсутність реклами;

- *зручність*: зручність елементів управління та меню, переходів та відкривання посилань; читабельність інформації, дотримання належного стилю її викладу; використання правильних заголовків та ключових слів; легкість пошуку інформації; простота і швидкість реєстрації в разі потреби реєстрації; наявність карти сайту; наявність навігаційної стежки (показує місцезнаходження користувача на сайті); інструменти зворотного зв'язку, наявність форумів, блогів, тощо; наявність категоризації сторінок; можливість публікації коментарів під сторінками;

- *динаміка*: час створення сайту; динаміка оновлення інформації; терміни оновлення інформації; активність на форумах, блогах; наявність механізмів підтримки спільноти користувачів сайту;

- *дизайн та технічні показники*: оригінальність та творчий характер; інноваційність і креативність; простота, неперевантаженість і вишуканість дизайну; наочність і зрозумілість викладеної інформації; час і

швидкість завантаження сайту, додаткової інформації, що міститься у посиланнях; зрозумілість та легкість запам'ятовування доменного імені; потреба завантажувати додаткове програмне забезпечення для перегляду певної інформації; грамотність при викладі матеріалу; популярність (встановити на сайтах лічильники для підрахунку кількості та якості відвідувачів);

- *інтерактивність*: наявність форуму, онлайн консультації, форми зворотного зв'язку; частота (терміни) оновлення матеріалу.

За іншими критеріями експерти звертають увагу на наявність карти та інструментів для зворотного зв'язку, зручність меню, інформативність текстів, оптимізація під мобільну версію, швидкість завантаження.

Крім того, матеріали сайту мають демонструвати бажання педколективу підтримувати діалог з батьками вихованців щодо питань освіти, потреб дітей, можливостей ЗДО. Пошук педколективом шляхів взаємодії з батьками – це пошук делікатного балансу, узгодження різних норм і цінностей, врахування поглядів батьків, оскільки батьки та педагоги не завжди мають однакові погляди на питання освіти дітей. Такий напрямок співпраці ЗДО з батьками через його сайт сприяє створенню атмосфери взаємної довіри, розуміння та поваги; демонстрування готовності до відкритого обговорення цих питань. Залучення батьків до організації освітнього процесу є важливим аспектом якості дошкільної освіти.

IV. Висвітлення результатів педагогічної діяльності педагогів

Сайт закладу дошкільної освіти має велике значення професійної діяльності педагогів. Розглянемо деякі аспекти використання сайту закладу у професійній діяльності освітян. Є декілька напрямів використання сайту закладу дошкільної освіти:

- демонстрація узагальненого педагогічного досвіду;
- обмін досвідом роботи між педагогами;

- інформаційне забезпечення діяльності фахівця, який знаходиться в інноваційному пошуку (банки даних передового педагогічного досвіду та освітніх інновацій);

- популяризація / презентація досвіду роботи педагогів;

- висвітлення теоретичного матеріалу і практичного досвіду з проблем досліджень та дослідно-експериментальної роботи з дітьми;

Усі ці способи інформаційного забезпечення діяльності та саморозвитку педагога можливо реалізувати за допомогою сайту, що є одним із засобів створення єдиного інформаційного освітнього простору закладу дошкільної освіти.

Таким чином, сайт ЗДО передбачає інформаційно-презентаційну, консультативну, інформаційно-методичну, просвітницьку, навчальну підтримку діяльності суб'єктів взаємодії, відкриває нові можливості взаємодії з громадськістю та дозволяє:

- своєчасно доносити інформацію до учасників освітнього процесу незалежно від її територіального місцезнаходження;

- оперативно висвітлювати свою педагогічну діяльність на основі публікації новин, оглядів, а також методичних і практичних матеріалів; використовувати сучасні засоби спілкування (електронна пошта, інтерактивні конференції, форум);

- активізувати участь педагогічних працівників та батьків в конкурсах, конференціях, налагодити тісну взаємодію.

Отже, застосування інформаційного простору в галузі освіти і безпосередньо в діяльності педагога стало загальною необхідністю. Освітні веб-ресурси можуть і повинні стати для педагогічної громадськості одним з пріоритетних засобів і способів самоосвіти. Вони є ефективним організаційним елементом регіональної системи освіти, адже нові інформаційні технології впливають на всі компоненти освітнього процесу: зміст, методи та організаційні форми навчання, дозволяють вирішувати складні та актуальні завдання педагогу для забезпечення його

інтелектуально-творчого розвитку. Тому проблема формування інформаційного освітнього простору закладу дошкільної освіти є актуальною та потребує подальшого розвитку. А одним із важливих засобів функціонування такого простору є створення освітніх сайтів ЗДО.

V. Дистанційна освіта

Реалізовувати одне з основних завдань освіти щодо формування особистості дитини, життєво компетентної, сучасної не можливо без створення якісного сайту закладу дошкільної освіти, електронного представника ЗДО в мережі Інтернет. Його створення – це крок до відкритості освітнього процесу в ЗДО, що сприяє приверненню уваги батьків до питань формування і реалізації освітньої політики закладу; підвищення якості надання освітніх послуг та ефективності управління закладом дошкільної освіти.

З іншого боку, сайт ЗДО є ефективним інструментом для розв'язання завдань розширення освітніх можливостей очного розвитку дитини, організації дистанційної освіти, відображення діяльності дітей та педагогів для зовнішніх відвідувачів мережі Інтернет, інформаційної підтримки вихованців і педагогів, проведення дистанційних батьківських зборів, семінарів, конкурсів тощо.

Сайт ЗДО також можна використати і для організації дистанційної освіти, тобто не тьюторська форма навчання, а заочний освітній зв'язок між дитиною і педагогом, через різні обставини (хвороба, карантин і т. ін.). Список можливостей взаємодії освітнього процесу залишається відкритим. Сайт може слугувати своєрідним простором професійної рефлексії для закладу дошкільної освіти. Якщо стрічка новин стає літописом життя дорослого і дитячого колективу, а на сайті введена оцінка подій, то можна отримувати достатньо цікавий зріз думок. Сайт, як вихід у зовнішній простір, змушує педагогів давати відповіді на запитання, які у повсякденній діяльності не завжди осмислюються. Створений простір спілкування на сайті

ЗДО може слугувати показником для професійної рефлексії керівника і педагога, надавати цікавий діагностичний матеріал для осмислення діяльності. Сайт закладу дошкільної освіти може стати комунікативним інструментом у спілкуванні із батьками та педагогами закладу. У цій якості сайт ЗДО сприяє підвищенню відкритості закладу освіти, створює такі контактні можливості, які в офлайн часто мають певні утруднення.

Пріоритетом у роботі ЗДО є забезпечення тісної співпраці з батьками як партнерами. І тому на сайті закладу дошкільної освіти необхідно приділяти належну увагу залученню батьків до повсякденної практики. Всі батьки мають почуватися комфортно, а працівники ЗДО – сприймати батьків як рівноправних партнерів у справі виховання дітей і надавати батькам інформацію про розвиток та потреби дітей раннього та дошкільного віку.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 23.04.2020 № 1/9-219 від «Щодо організації роботи закладів дошкільної освіти під час карантину» педагогам ЗДО в умовах карантину рекомендується налагодити тісну взаємодію із батьками вихованців. Зокрема, використовуючи сайт ЗДО, вихователі можуть розмістити матеріали для освітньої роботи батьків з дітьми вдома (відповідно до вікової групи та перспективного, календарного планування); розробити рекомендації та проводити консультації з батьками вихованців щодо організації освітньої діяльності вдома, розпорядку дня, харчування дитини тощо. Зазначену комунікацію можна організувати за допомогою сайту закладу дошкільної освіти, а також онлайн-конференцій, спілкування у групах в соціальних мережах, мобільних додатках, за допомогою електронної пошти тощо.

Крім того, слід розглянути можливість проведення онлайн-занять з дітьми за допомогою дистанційних технологій в режимі реального часу або надсилати їх запис батькам вихованців чи розміщувати на сайті закладу освіти.

Дистанційна освіта допомагає педагогу відкоригувати свої методи навчання, розвитку дітей, щоб забезпечити максимальну ефективність

освітнього процесу для кожної дитини. Заклад дошкільної освіти має право визначити власні підходи до організації освітнього процесу в умовах карантину.

VI. Корисні джерела для організації дистанційної освіти

З метою надання допомоги педагога закладу дошкільної освіти щодо якісної організації освітнього процесу в умовах дистанційної освіти дітей пропонуємо освітні портали, де можна знайти багато потрібної інформації з питань дошкільної освіти для педагогів та батьків вихованців: методичні надбання, цікаві завдання для дітей тощо:

- **Сайт «Міністерства освіти і науки України»**
(<https://mon.gov.ua/ua>)

У рубриці «Дошкільна освіта. Дистанційна освіта» Міністерством освіти і науки подано перелік ресурсів із вправами та завданнями для дітей дошкільного віку, поради батькам дітей ([«Поради батькам дітей дошкільного віку з ОПШ»](#)), «Поради та вправи для дітей дошкільного віку»), рекомендації для занять («Яку діяльність запропонувати дитині дошкільного віку», «Як говорити про коронавірус з дітьми молодшого віку», [«Як зменшити стрес та тривожність у дітей дошкільного віку»](#)) та іншу корисну інформацію. Ознайомитись із матеріалами можна за посиланнями:

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/distancijna-osvita>;
<http://mon-covid19.info/dytiachi-sadky>.

- **Сайт «Впевнений старт»** (<https://vstart.com.ua/>)

Для педагогів розміщені допоміжні відео матеріали за темами освітніх програм для дітей молодшого, середнього та старшого дошкільного віку «Впевнений старт»: поради з організації освітнього процесу на тиждень, на день. У цих відео приймають участь автори програм (<https://vstart.com.ua/pedagogam/>).

Для батьків розміщено текстові, аудіо-, відео-матеріали та художні зображення, поради авторів програм для дітей молодшого, середнього та

старшого дошкільного віку «Впевнений старт» щодо використання посібника «Книга дошкільника» вдома (<https://vstart.com.ua/batkam/>).

- **Сайт «Всеосвіта»** (<https://vseosvita.ua/>)

Для педагогів та батьків: дидактичний матеріал, конспекти занять за освітніми лініями Базового компонента дошкільної освіти; розвиваючі картки за методикою Г. Домана (<https://vseosvita.ua/library?s=дошкілля>)

- **сайт «Педрада. Портал освітян України»**
(<https://www.pedrada.com.ua/>)

Для педагогів у рубриці «Освітній процес» подано розробки занять, заходів, рекомендації для роботи з дітьми

<https://www.pedrada.com.ua/rubric/18-osvtnya-dyalnst-dnz>

Для батьків у рубриці «Взаємодія ЗДО з батьками» розміщено матеріали з розвитку дітей дошкільного віку

<https://www.pedrada.com.ua/article/2147-yak-vihovati-samostynu-ditinkonsultatsya-dlya-batkv>

- **сайт «Виховуємо та навчаємо дошкільників»**
(<https://doshkilnyk.in.ua/>)

Для педагогів: методичні розробки занять для роботи з дітьми дошкільного віку (<https://doshkilnyk.in.ua/category/konspekty-zanjat/>;

<https://doshkilnyk.in.ua/publikatsiji/>)

Батьки можуть використовувати вище зазначені розробки для того, щоб брати активну участь у розвитку дитини, зробити її дозвілля цікавим та корисним.

У роботі з розробки методичних рекомендацій щодо використання сайту закладу дошкільної освіти для забезпечення партнерської взаємодії усіх учасників освітнього процесу взяли участь:

Остапенко А. С., завідувач Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»;

Капустіна Н.О., методист Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».